

La GIOCONDA

OPERA AV
AMILCARE PONCHIELLI

La dolce vita

– Nu beger vi oss till Italien när det var som vackrast! Den svartvita filmens glansdagar – tänk *La dolce vita*. Så beskriver Staffan Valdemar Holm och Bente Lykke Møller sin uppsättning av Amilcare Ponchiellis opera *La Gioconda*. Som vanligt när paret är i farten blir det sparsmakat och vackert, med totalt fokus på berättelsen.

I operan finns sex stora roller. I det lägsta samhällsskiktet har vi La Gioconda som är gatusångerska, hennes blinda mor tiggerskan La Cieca och Barnaba som är gatusångare och spion. Från överklassen kommer ädlingen Enzo Grimaldo samt Alvisse, som är chef för inkquisitionen och hans hustru Laura.

I båda samhällsklasserna finns en kvinna som är förälskad i ”fel” person och i båda samhällsklasserna finns en ondsint man som vill hämnas. Upplagt för intriger och maktspel med andra ord. Handlingen utspelar sig i Venedig och bygger, som så många andra musikteaterverk, på en pjäs av Victor Hugo.

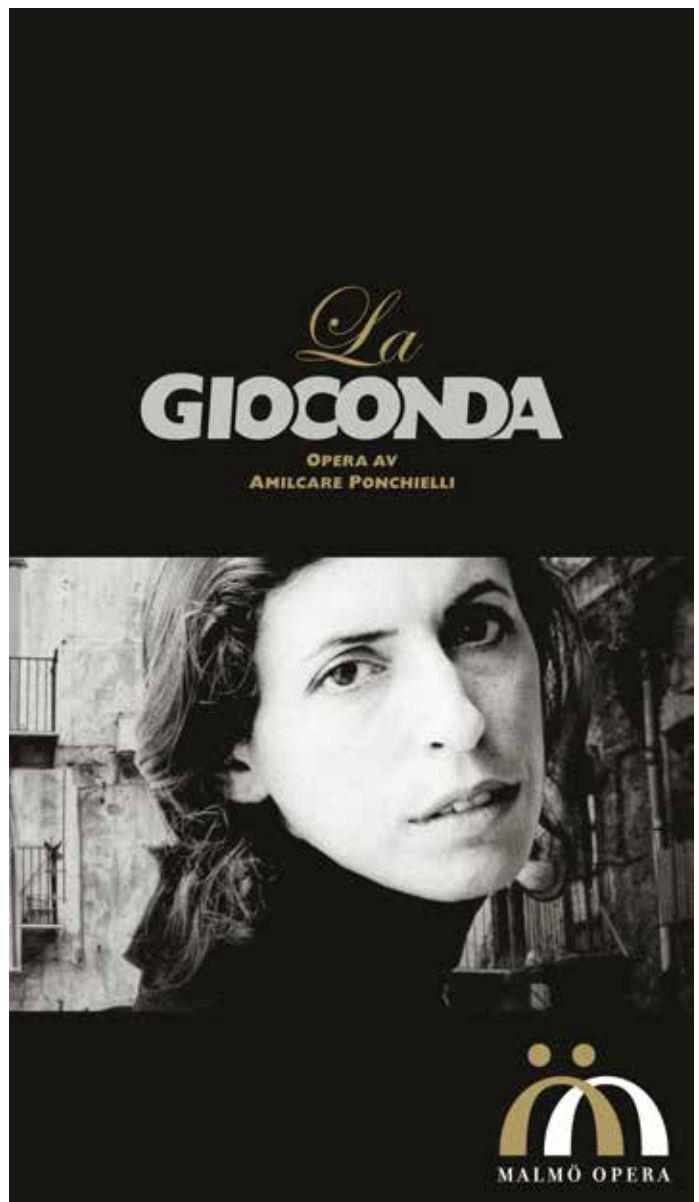
En storslagen sångarfest

La Gioconda uruppfördes på Teatro alla Scala i Milano den 8 april 1876. Den krävande titelrollen har lockat många stora sångerskor som Maria Callas och Renata Tebaldi.

Det är nämligen inte vem som helst som klarar titelrollen, som enligt vår egen expert, chefdramaturg Stefan Johansson, är den mest svårsjungna i hela den italienska operalitteraturen.

Det krävs en sopran som har både dramatiska och lyriska kvaliteter, som snabbt klarar att ställa om rösten och som dessutom klarar att ta höga C drygt 10 gånger per föreställning. Vi snackar alltså om en prestation värdig en elitidrottsman.

De andra rollerna står inte långt efter. Operan är mycket svår att rollbesätta och man måste söka på högsta internationella nivå. Men när man väl har gjort det är *La Gioconda* en sångarfest av högsta rang, med välkända underbara arior och storslagna körpartier. En riktig ”grand opera”!

Affisch: Magnus Bergström

Handlingen i korthet

Gatusångaren Barnaba är förälskad i sin kollega La Gioconda men hon har bara ögon för den ouppnåelige ädlingen Enzo. Han i sin tur är förälskad i Laura som är gift med inkvisitionschefen Alvise.

När La Gioconda avvisar Barnabas närmanden hämnas han genom att anklaga hennes blinda mor, tigger-
skan La Cieca, för att vara häxa och hetsa en folkmassa mot henne. Enzo kommer till undsättning, tillsam-
mans med Alvise och Laura. La Cieca ger Laura sitt radband som tack.

Barnabas är inte bara gatusångare utan även spion. Han känner väl till Enzo och avslöjar för honom att Laura ska komma till hans båt samma kväll. Enzo blir överlycklig, men så fort han gått låter Barnabas skriva ett brev till Alvise där han avslöjar hustruns otrohet.

När Laura kommer till Enzos båt möts hon av den svartsjuka La Gioconda med en kniv i högsta hugg. La Gioconda ser radbandet och förstår att det var Laura som räddade livet på hennes mor. Hon beslutar sig i stället för att hjälpa Laura och tar henne med därifrån. När Barnabas och Alvise kommer med sina män för att överfalla Enzo sätter han eld på sin båt och flyr.

Alvise vill hämnas på sin hustru och under en maskeradbal i deras hus tvingar han henne att dricka en bäga-
re med förgiftat vin. Men La Gioconda byter ut giftet mot sömnmedel. Barnabas viskar till Enzo att Laura är död. Enzo tar då av sig masken varpå Alvise känner igen honom och berättar att han själv dödade sin hustru.

Barnabas fortsätter med sitt rävspel. Han lovar att hjälpa La Gioconda rädda Enzo och Laura mot att hon gif-
ter sig med honom. De lyckas föra det älskande paret i säkerhet men La Gioconda är förkrossad. När Barna-
bas kommer för att utkräva sin belöning stöter hon kniven i sitt bröst. Just som hon dör avslöjar Barnabas att han har strypt hennes mor.

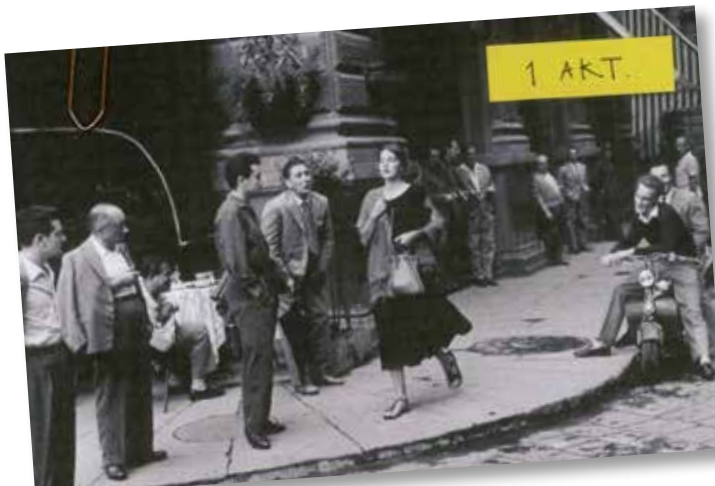
La Gioconda, La Cieca, Barnaba, Enzo, Laura och Alvise. Kostymskisser av Bente Lykke Møller, inspirerade av italiensk svartvit film.

La GIOCONDA

OPERA AV
AMILCARE PONCHIELLI

Festkostymer till tredje akten.

Inspirationsbilder för kostymer till kören i första akten.

Lite kuriosa

La Gioconda är det italienska namnet på Mona Lisa.

I operan finns en melodi som alla svenskar känner till: *Timmarnas dans*. Det var härifrån Allan Sherman lånade melodin till en sång som Cornelis Wreeswijk gjorde en svensk version av, med namnet *Brev från kolonien*.

Medverkande

I titelrollen alternerar **Elena Mikhailenko** från Helikonoperan i Moskva och irländska **Claire Rutter** från Engelska Nationaloperan och Scottish Opera.

Den blinda spelas av **Maria Streijffert** som gästade Malmö Opera flera gånger, bl a i *Eugen Onegin* och *Snödrotningen*.

Alvise sjungs av en ny spännande bekantskap för malmöpubliken; koreanska **Insung Sim**, som gjort roller på bl a Covent Garden och Statsoperan i Wien.

I rollen som Laura ser vi **Géraldine Chauvet** som slog igenom internationellt som Carmen på Arena di Verona med Placido Domingo som dirigent och sedan dess bl a gästade Metropolitan Opera. Hon alternerar med **Tuija Knihtilä**, känd från Finska Nationelloperan och Savonlinna Operafestival.

Enzo gestaltas av den portugisiske tenoren **Paulo Ferreira** som gjort en mängd stora roller runt om i Europa. Han alternerar med mexikanske **Hector Sandoval** som sjungit vid de stora operahusen i Europa, USA och Sydamerika.

Som Barnaba ser vi den för svensk operapublik välkände **Fredrik Zetterström**, som senast här på Malmö Opera medverkade i *Aida*. Han alternerar med Piotr Prochera från operan i Gelsenkirchen.

Lyssna på musiken

Här är tre underbara arior som finns på Spotify (och även på Youtube): *Cielo e mar* med José Carreras, *Voce di donna o d'angelo* med Patricia Payne och *Suicidio!* med Montserrat Caballé.